

KARTA DYSKUSJI DO FILMU:

„Afryka to nie państwo”

Jak mało wiemy o kontynencie afrykańskim?

CELE DYSKUSJI

- » Zwrócenie uwagi na stereotypy dotyczące Afryki obecne w kulturze i środkach masowego przekazu.
- » Uwrażliwienie na język i obrazy, jakimi posługujemy się mówiąc o kontynencie afrykańskim.
- » Refleksja nad spuścizną kolonialną i wciąż istniejącymi nierównościami globalnymi.
- » Pobudzenie do dyskusji o mediach tradycyjnych i społecznościowych i sposobu, w jakim kształtują rzeczywistość.

PRZY JAKICH TEMATACH MOŻESZ WYKORZYSTAĆ TEN FILM I KARTĘ DYSKUSJI?

Stereotypy, Afryka, różnorodność, kolonializm, mechanizm funkcjonowania mediów, poznawanie świata.

INFORMACJE O FILMIE

Film jest częścią serii „Nowe narracje o świecie”, która powstała w celu stworzenia alternatywy dla dominujących w polskiej przestrzeni publicznej narracji kolonialnych i europocentrycznych. Dowiedz się więcej o projekcie na stronie: www.pah.org.pl/projekt_narracje.

LINK DO FILMU:

<https://youtu.be/iOP2Trh0XSY>

czas trwania 7:13 min, film w języku polskim

CO OSOBA PROWADZĄCA POWINNA WIEDZIEĆ PRZED PROJEKCJĄ FILMU?

- » Dyskusje na tematy światopoglądowe mogą nie być łatwe. Jeżeli obawiasz się oporu lub posługiwania się przez osoby uczestniczące mową nienawiści, zajrzyj przed zajęciami do Pomocnika PAH nt. moderowania dyskusji www.bit.ly/PomocnikPAH_moderowanie.
- » W kwestii zrozumienia kontekstu kontynentu afrykańskiego polecamy materiały Fundacji „Afryka Inaczej” www.afryka.org.

PAMIĘTAJ!

Jako osoba prowadząca możesz zdecydować, które pytania zaproponowane poniżej wybierzesz do dyskusji i w którym momencie dyskusji one padną (nie musisz trzymać się zaproponowanego porządku). Czuwaj nad tym, aby w trakcie dyskusji osoby uczestniczące nie oceniały siebie nawzajem, wypowiadały się w sposób osobisty, nie przerywały sobie. Nie ma dobrych i złych odpowiedzi na pytania w dyskusji – są różne perspektywy patrzenia na ten sam temat. Na zakończenie zarezerwuj sobie kilka minut, aby podsumować dyskusję, zebrać najważniejsze wnioski, odnieść się do celów, zamknąć dyskusję i podziękować osobom uczestniczącym za obecność i aktywność.

O CO WARTO ZAPYTAĆ PRZED PROJEKCJĄ FILMU?

1. Propozycja zadania na tydzień przed poprowadzeniem dyskusji:

Poproś osoby uczestniczące, żeby przez tydzień obserwowały wszystkie przekazy w mediach tradycyjnych i społecznościowych, które dotyczą krajów afrykańskich. Niech robią zrzuty ekranów swoich telefonów, gdy coś takiego wpadnie im w oczy po to, byście mogli/ły przyjrzeć się temu wspólnie. Przed projekcją wideo obejrzyjcie wspólnie te treści.

Jaki przekaz jest w nich zawarty? Czego zwykle dotyczą te treści? Jaki obraz Afryki jest w nich widoczny?

Po obejrzeniu wideo wróćcie do tych treści i spójrzcie na nie jeszcze raz. Jaki teraz widzicie w nich przekaz? Jaki obraz Afryki jest w nich widoczny? Czy wyglądają tak, jak opisane to zostało w wideo?

Jeżeli treści będzie bardzo mało to też o tym porozmawiajcie – z czego to wynika i jak może wpływać na nasze wyobrażenie o tym kontynencie.

2. Pytania, które warto zadać przed obejrzeniem filmu:

- » Z czym kojarzy Wam się Afryka?
- » Co ostatnio usłyszeliście/łyście o Afryce?
- » Czy ktoś z Was wie, ile krajów jest na kontynencie afrykańskim? Ile z nich jesteście w stanie wymienić?
- » Jak wyobrażacie sobie wakacje w jednym z afrykańskich krajów? Co je charakteryzuje? Co byście zobaczyli/robili/odwiedzili/li?

DYSKUSJA PO FILMIE:

PYTANIA OGÓLNE - ROZUMIENIE FILMU

- » Jak czujecie się po obejrzeniu tego wideo? Co zrobiło na Was największe wrażenie? Co najbardziej Was zaskoczyło?
- » Czy zapamiętaliście/łyście fragment piosenki dla dzieci z początku nagrania? O czym opowiadał?
- » Ile państw jest w Afryce? Ile mniej więcej ludzi w niej mieszka? Iloma językami posługują się ludzie w Afryce?
- » Pamiętacie „W pustyni i w puszczy”? Czytałyście/liście ją w szkole? Co z niej pamiętacie?
- » Kto z Was zna wierszyk „Murzynek Bambo”? Z czym Wam się kojarzy? Jaki przekaz ze sobą niesie?
- » Czym się charakteryzowały zbiórki pomocowe i wydarzenia, o których była mowa w wideo?
- » Jakie wiadomości z Afryki podał prowadzący „Wiadomości”? Czym się różniły od zwykle podawanych wiadomości z Afryki?
- » Jaka historia łączy większość afrykańskich państw?
- » Jak kolonializm zmienił rzeczywistość krajów afrykańskich?
- » Ile ofiar pochłonął kolonializm? Jaki % krajów afrykańskich było pod rządami kolonizatorów?
- » Dlaczego relacje krajów zachodnich z byłymi koloniami dalekie są od równych?
- » Z którego kraju pochodzi koltan niezbędny do produkcji m.in. telefonów? Jaka część światowego zapotrzebowania wydobywana jest w tym kraju?
- » Dlaczego nie ma znaczenia, że Polska nie miała zamorskich kolonii?
- » Jakie przykłady współczesnej kultury zostały podane w wideo?
- » Czym jest Nollywood? Ile filmów tygodniowo produkuje?
- » Skąd najlepiej czerpać informacje dotyczące odległych krajów? Co byłoby najbardziej rzetelnym źródłem informacji?
- » Jak została pokazana Polska na końcu wideo? Jak, po zobaczeniu tylko takiego fragmentu, wyobrażaliby sobie nasz kraj ludzie z innych krajów?

PYTANIA POGŁĘBIAJĄCE TEMAT

Niektóre pytania warto przedyskutować najpierw przez 2-3 minuty w parach lub trójkach, a dopiero później z całą grupą.

- » Skąd biorą się stereotypy? Jak się kształtują? Czy można ich uniknąć?
- » Jakie teksty kultury o Afryce (książki, wiersze, bajki, filmy) poznałyście/liście w dzieciństwie? Jaki obraz Afryki i osób w niej mieszkających przedstawiały?

- » Jaki jest obraz Afryki w przestrzeni publicznej i mediach? Co zwykle widzimy i słyszymy na temat krajów afrykańskich? Czy obraz ten pokrywa się z tym, o czym uczyliście/łyście się lub czytaliście/łyście w szkole?
- » Jak myślicie, jak te teksty kultury ukształtowały Wasze myślenie? Jak wpłynęły na Wasze postrzeganie tego kontynentu i osób z niego pochodzących?
- » Jakich przekazów o krajach afrykańskich nie widzimy w mediach tradycyjnych i społecznościowych? Czego chcielibyście/liście się dowiedzieć i co zobaczyć?
- » Jaka byłaby różnica w odgrywanej scenie, gdy mowa była o głodzie w Szwajcarii i Nigerii? Jak myślicie dlaczego? Jak ta różnica wpływa na reakcje ludzi?
- » Jakie skutki kolonializmu odczuwalne są do dziś?
- » Z czyjej perspektywy zwykle mówi się o okresie kolonializmu? Jakiej perspektywy brakuje? Dlaczego?
- » Jaką wartość ma poznawanie historii ze strony poszkodowanych (krajów skolonizowanych), a nie „zwycięzców” (krajów kolonizujących)?
- » Czy kolonializm się skończył? Jakie nowe formy zależności istnieją między byłymi koloniami i ich kolonizatorami? Jak to wpływa na obecną sytuację polityczno-ekonomiczną wielu krajów?
- » Dlaczego fakt nieposiadania przez Polskę kolonii nie czyni nas odpornymi na te opowieści?
- » Czy we wszystkich krajach afrykańskich poziom życia jest podobny?
- » Czy są jakiegokolwiek cechy, którymi można opisać wszystkie osoby w Afryce? Dlaczego?

PRACA NA CYTATACH (FAKULTATYWNIE)

„Afryka jest biedna czy może okradana?”

- » Do czego odnosi się to zdanie?
- » Podajcie argumenty przemawiające za tym, że jest biedna i za tym, że jest okradana.
- » Czy kiedykolwiek myśleliście/myślałyście w tych kategoriach o problemach z którymi zmagają się niektóre afrykańskie kraje?
- » Co to zmienia w naszym postrzeganiu i mówieniu o niektórych afrykańskich krajach?
- » Kto zwykle relacjonuje wydarzenia historyczne?

„To, że Polska nie brała bezpośredniego udziału w kolonizacji nie znaczy, że nasz sposób myślenia jest lub był w tej kwestii inny niż w krajach zachodnich.”

- » Jak myślicie, dlaczego?
- » Jaki sposób myślenia miał na myśli autor tych słów?

„Patrząc na Afrykę można mieć mętlik w głowie. I dobrze.”

- » Dlaczego można mieć mętlik w głowie? Co autor miał na myśli?
- » Czy w tym przypadku „mętlik w głowie” to coś pozytywnego?

ĆWICZENIE PRAKTYCZNE (FAKULTATYWNIE)

1. Poszukajcie w Internecie danych na temat tego, ile znanych Wam krajów zmieściłoby się na powierzchni Afryki? Możecie skorzystać ze strony www.thetruesize.com.
2. Spiszcie wszystkie stereotypy o Polsce oraz Polakach i Polkach jakie kiedykolwiek usłyszeliście/łyście. Jakie uczucia wywołały w Was te zdania? Czy uważacie, że są prawdziwe? Czy odnoszą się do wszystkich ludzi mieszkających w Polsce? Czy opisują Was?
3. Stwórzcie wydanie wiadomości składające się z co najmniej 5 newsów, które odpowiadałyby niestereotypowo o krajach afrykańskich i tym, co się aktualnie w nich dzieje.
4. Podajcie przykłady współczesnych artystów/ek, influencerów/ek, youtuberów/ek pochodzących z Afryki, których/e warto znać.

MATERIAŁY DODATKOWE

- » Artykuł, „Kolonializm? Nas to nie dotyczy”, Magda Bodzan, www.pah.org.pl/kolonializm-polska
- » Podkast „Tolerancja to za mało”: odcinek 1 pt. „Europa(nie)jest pępkiem świata” oraz 20 pt. „Mit o braku wody w Afryce” www.pah.org.pl/podkast
- » Animacja, „Poznawcza katastrofa – jak widzimy Afrykę?”, IGO, youtu.be/wVYxQs5r5RM
- » Artykuł, „W pustyni i w puszczy” nie dla dzieci”, Paweł Cywiński, Magazyn Kontakt <https://magazynkontakt.pl/w-pustyni-i-w-puszczy-nie-dla-dzieci>
- » Artykuł „Jak mówić i pisać o Afryce?”, Mamadou Diouf, www.afryka.org/jak-mowic-i-pisac-o-afryce

Napisz nam, jak udała się dyskusja: edukacja@pah.org.pl (chętnie zobaczymy też relacje zdjęciowe i filmowe). Zaangażuj się w działania edukacyjne Polskiej Akcji Humanitarnej: www.pah.org.pl/edukuj

Opracowała: Kalina Kabat

Konsultacje: Kamila Wisz-Mocanu, Zespół Edukacji PAH

Skład: Luiza Sucharda

2022. Materiał edukacyjny Polskiej Akcji Humanitarnej.